

5971
20 ก.พ. 2552

ที่ กษ 0303/ ๕๙๕๘

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

๑๗ กรกฎาคม 2552

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนเจ้าพระยา เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ 30 กันยายน 2520 และ ฉบับลงวันที่ 18 มิถุนายน 2551
 2. สำเนากฎกระทรวง ฉบับที่ 42 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติ การชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485
 3. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนเจ้าพระยา เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ....
 พร้อมด้วยบันทึกคำชี้แจงรายละเอียด บันทึกหลักการและเหตุผล และแผนที่ท้ายกฎกระทรวงจำนวน 100 ชุด

ด้วยกรมชลประทานรายงานว่ามีการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานอุปภัคเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น ในการนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานอย่างเต็มที่ และเพื่อให้การใช้น้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน และเป็นการรองรับการขออนุญาตใช้น้ำจากภาคอุตสาหกรรม การประปา และภาคธุรกิจอื่นที่จะมีขึ้นในอนาคต สมควรกำหนดทางน้ำชลประทานซึ่งได้มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ 30 กันยายน 2520 และฉบับลงวันที่ 18 มิถุนายน 2551 กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทานแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข 1 เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน โดยออกเป็นกฎกระทรวง ทั้งนี้ ตามความในมาตรา 8 (1) แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2518 จึงขอเสนอร่างกฎกระทรวง จำนวน 1 ฉบับ ดังนี้

ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนเจ้าพระยา เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (1. แม่น้ำเจ้าพระยา 2. แม่น้ำเจ้าพระยา (ลำน้ำเดิม) รวม 2 ทางน้ำ)

/ บันทึก verechthesruip ...

บันทึกวิเคราะห์สรุป

(1) เรื่องเดิม

เนื่องจากมีการใช้น้ำจากการน้ำชลประทานเพื่อกิจกรรมทางการเกษตร การประปา หรือกิจการอื่น ที่มีใช้การเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น ทำให้ปริมาณของน้ำในแหล่งเก็บกักมีปริมาณลดลง การเก็บค่าชลประทาน จะเป็นการแก้ปัญหาการใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโดยที่พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485 ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎหมายระทรวงกำหนดให้ ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้ โดยต้องแสดงแผนที่แนวเขตให้ชัดเจน

(2) เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

2.1 พิจารณาลงมติรับหลักการร่างกฎหมาย

2.2 เป็นการเสนอร่างกฎหมายให้มีผลบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485

(3) ความเร่งด่วนของเรื่อง ถ้าดำเนินการได้รวดเร็ว จะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสนองนโยบายของรัฐในด้านการควบคุมดูแลแหล่งน้ำ ซึ่งภาครัฐได้มีการรณรงค์ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัด และถูกวิธี

(4) สาระสำคัญของเรื่อง

4.1 เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลปริมาณน้ำ และเพื่อให้การใช้น้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน จึงสมควรกำหนดให้ ทางน้ำชลประทานดังกล่าวเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการเงิน และงบประมาณโดยเงินที่เก็บได้จากผู้ใช้น้ำจากการน้ำชลประทานเมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้แล้ว จะนำเข้าเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน และจะนำมาใช้จ่ายเป็นค่าปรับปรุงบำรุงรักษา ระบบการชลประทาน อันจะทำให้ใช้เงินงบประมาณในส่วนนี้น้อยลง

4.2 การใช้น้ำออกภาคเกษตรกรรมจากการน้ำชลประทาน จะต้องมีการติดตั้ง มาตรวัดน้ำ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ซึ่งในการออกกฎหมายกำหนดให้ทางน้ำ ชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้นั้น จะดำเนินการได้เฉพาะทางน้ำที่มี ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทาน ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485 แล้วเท่านั้น ปัจจุบันมีกฎหมาย ฉบับที่ 42 (พ.ศ. 2540) กำหนดอัตราค่าชลประทาน และหลักเกณฑ์ไว้แล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข 2

4.3 ปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำชลประทาน ปริมาณการใช้น้ำ และพื้นที่ได้รับประโยชน์ มีดังนี้

- ทางน้ำชลประทานแม่น้ำเจ้าพระยา และแม่น้ำเจ้าพระยา (ลำน้ำเดิม) ปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำประมาณ 9,900 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันยังไม่มีสำนักงานประปาหรือโรงงานอุตสาหกรรม ขออนุญาตใช้น้ำ มีแต่การใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ใช้น้ำประมาณ 12,800 ลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ 100 ไร่

- จากปริมาณการใช้น้ำในทางน้ำชลประทานแห่งนี้ ไม่มีผลกระทบต่อปริมาณน้ำในทางน้ำชลประทาน ซึ่งมีศักยภาพเพียงพอสามารถกำหนดแผนจัดสรรน้ำให้แก่ผู้ที่จะขออนุญาตใช้น้ำในภายหน้าได้ตามความเหมาะสม และเพื่อเป็นการรองรับการขอใช้น้ำของโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กท้ายเขื่อนแม่น้ำเจ้าพระยา ตามที่กรมชลประทานได้ทำบันทึกข้อตกลงกับการไฟฟ้า ฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2551

ข้อกฎหมาย

- พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม
- กฎกระทรวง ฉบับที่ 42 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485
- ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน พ.ศ. 2545

(5) ประเด็นของปัญหาที่ต้องการให้คณะกรรมการตีความ

เพื่อให้คณะกรรมการตีความตามมติรับหลักการร่างกฎกระทรวงให้มีผลบังคับใช้

(6) ความเห็นชอบจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี เนื่องจากเป็นการบังคับใช้เฉพาะภายในเขตชลประทานเท่านั้น

(7) ในกรณีที่มีกฎหมาย มติคณะกรรมการ หรือคำสั่งใด ๆ กำหนดให้ต้องมีการวิเคราะห์ หรือศึกษาในเรื่องนั้นก่อนดำเนินการ ให้เสนอรายงานการวิเคราะห์หรือการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำผลสรุปเสนอมาด้วย

ไม่มี เนื่องจากเป็นการดำเนินการเฉพาะภายในเขตชลประทานเท่านั้น

(8) ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการ และที่มาแห่งเงินค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินการจัดพิมพ์แผนที่ท้ายกฎกระทรวง ใช้เงินจากเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน

(9) รายละเอียดที่ประสงค์จะให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ความเห็นชอบหรือมีมติ โดยให้ระบุ
ให้ชัดเจน และแยกเป็นข้อ ๆ ให้ครบถ้วน

เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาลงมติรับหลักการร่างกฎกระทรวง จำนวน 1 ฉบับ คือ¹
ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา²
เชื่อมเจ้าพระยา เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (รวม 2 ทางน้ำ) ได้แก่

1. ทางน้ำชลประทานแม่น้ำเจ้าพระยา จากศูนย์กลางเชื่อมเจ้าพระยาและศูนย์กลางทำนบดิน
กิโลเมตรที่ 0.000 ในท้องที่ตำบลบางหลวง อําเภอสรรพยา ขึ้นไปด้านเหนือเชื่อม 2.000 กิโลเมตร
ฝั่งขวาในท้องที่ตำบลชัยนาท ฝั่งซ้ายในท้องที่ตำบลบ้านกล้วย อําเภอเมืองชัยนาท และไปด้านท้ายเชื่อม
2.000 กิโลเมตร ฝั่งขวาในท้องที่ตำบลบางหลวง ฝั่งซ้ายในท้องที่ตำบลบ้านกล้วย อําเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

2. ทางน้ำชลประทานแม่น้ำเจ้าพระยา (ลำน้ำเดิม) จากศูนย์กลางทำนบดิน กิโลเมตร
ที่ 0.000 ในท้องที่ตำบลลูก ขึ้นไปตามลำน้ำเดิมด้านเหนือน้ำ 0.300 กิโลเมตร จุดแม่น้ำเจ้าพระยา³
และไปด้านท้ายน้ำ 1.350 กิโลเมตร จุดแม่น้ำเจ้าพระยา ในท้องที่ตำบลลูก อําเภอสรรพยา
จังหวัดชัยนาท

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นชอบตามที่กรมชลประทานเสนอ จึงขอส่ง
ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเชื่อมเจ้าพระยา เป็นทางน้ำ
ชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... จำนวน 1 ฉบับ พร้อมด้วยบันทึกคำชี้แจงรายละเอียด
บันทึกหลักการและเหตุผล และแผนที่ท้ายกฎกระทรวง จำนวน 100 ชุด ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเหลือ 3

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน

กองกฎหมายและที่ดิน

โทร./โทรสาร 0-2241-2626